

Božji Sin prihaja

Cerkveno leto se začne z adventnim časom, ki nas prične pripravljati na prihod dolgo pričakovanega Odrešenika, ki ga je Bog obljubil svojemu ljudstvu. Pred Jezusovim rojstvom je bil svet povsem drugačen, kot je sedaj. Izraelsko ljudstvo je pričakovalo prihod Odrešenika, ki so ga obljubljali preroki Stare zaveze. Niso vedeli kdaj pride in kdaj bo rešil njihove stiske in težave. Izraelci so pogosto pozabljali na svoje obljube Bogu, zapuščali Boga in častili poganske bogove.

Danes svet pozna svojega Odrešenika. Vendar ga ne sprejme.

Ob rojstvu ga je sprejela le peščica preprostih pastirjev v okolici Betlehema, ki so jih poklicali angeli. In trije modri z Vzhoda, za katere se ljudje mislili, da so kralji.

Kristjani verjamemo, da je ljubezen do Boga in do bližnjega tista pot, ki nas vodi v Božje kraljestvo miru in sreče. Vendar to še ni dovolj. Jezusovo rojstvo ni namenjeno samo nam, ampak odrešenju vseh ljudi. Naj nam božični čas pomaga, da bomo svoje veselje nad rojstvom Božjega Sina Odrešenika delili z vsemi ljudmi.

župnik Grega

ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET 2021-2026

Župnijski pastoralni svet (ŽPS) je sestavljen iz ljudi, ki župnijo poznajo in jo imajo radi. So župnikovi sodelavci, brez katerih bi se dogajanje v župniji hitro ustavilo. Pomembno je, da so v ŽPS-ju ljudje, ki delujejo na različnih področjih, da imajo vse pomembne skupine v župniji svojega predstavnika in svoj glas, ko se načrtuje in pripravlja pastoralno delovanje. Izbira novih članov ŽPS-ja je potekala 26. septembra 2021, kar je približno leto in pol kasneje kot je bilo prvotno mišljeno. Izbor je bil prestavljen zaradi epidemije koronavirusa. Rezultati izbora so bili predstavljeni na nedeljo Kristusa Kralja, 21. novembra 2021.

Člani župnijskega pastoralnega sveta za mandatno obdobje 2021-2026 so:

- Grega Valič, župnijski upravitelj;
- Boštjan Jamnik, ravnatelj salezijanske skupnosti na Kodeljevem;
- Mateja Jakob, predstavnica katehistov in katehistinj;
- Peter Rojko, predstavnik župnijskega gospodarskega sveta;
- Darja Vevoda, voditeljica župnijske Karitas;
- Nada Marinko, predstavnica pevcev;

- Vid Kastelic, voditelj odbora za mladino;
- Jana Hočevar, predstavnica mladih;
- Matej Petrišič, predstavnik zakonskih skupin;
- Nada Bedenčič, izbrana na predlog župljanov;
- Iva Bevc, izbrana na predlog župljanov;
- Janez Hočevar, izbran na predlog župljanov;
- Benjamin Jakob, izbran na predlog župljanov;
- Alja Kastelic Primc, izbrana na predlog župljanov;
- Maja Rojko, izbrana na predlog župljanov;
- Katarina Žohar, izbrana na predlog župljanov;
- Bor Seušek, imenovan na predlog župnika.

Novim sodelavcem se zahvaljujem za sprejem odgovorne vloge v naši župniji in jih priporočam v molitev, da bi bilo naše skupno delo v blagor župnije in njenih prebivalcev. Obenem pa se zahvaljujem tudi vsem dosedanjim članom ŽPS-ja, ki so se poslovili, za njihovo dosedanje delo in prispevek k župnijski skupnosti. Brez župnijskega pastoralnega sveta, bi mi bilo ob mojem prihodu v župnijo veliko težje, saj ne bi imel koga vprašati za nasvet in prositi za pomoč.

župnik Grega

KAJ PA VI BERETE?

V teh prazničnih dneh bomo mogoče brali tudi kaj takega, kar smo sami napisali. Ali pa naši najbližji. Kakšne dnevniške zapise ali družinske zapiske, kakšen obledel zvezek preizkušenih družinskih receptov. Poiskali bomo stare fotografije in z njih 'brali' zgodbe preteklih let. Saj bo (mogoče) več časa za ožjo in širšo družino, za prijatelje.

Zgodba povezana s to fotografijo sega na Kodeljevo v leto 1963.

Ob prvoobhajancih je župnik Franc Levstek. Gotovo se bo kdo prepoznal. In bo komu povedal svojo zgodbo, svoje spomine ob tem dogodku.

Toliko tujih zgodb sprejemamo vsak dan, ki so prav nepomembne za naše življenje! Toliko svojih zgodb bi lahko zapisali ali shranili na raznovrstne novodobne naprave. Za naše zanamce. Da bodo vedeli. Za nas. Da tudi mi ne bomo pozabili.

Amalija Lazar Bevc

KODELJEVO MOJE MLADOSTI

Spomini so kot semena regratovi lučk. Odletijo ob sapicah življenja. Nekateri neznano kam in se izgubijo v raznoterostih narave. Drugi se ujamejo na travah in ob njih spolzijo v zemljo. In so začetek novega.

Podobno je s spomini. Nekatera doživetja prvih poti življenja se izgubijo, druga ostanejo in v modrostih nakopičenih let pomagajo na vijugastih cestah vsakdana.

Obrobje Ljubljane je živelo drugačno življenje kot mesto. Tudi barvitost otroštva je bila drugačna. Več ali manj delavske družine v najemniških stanovanjih. In otroci, ki so se zbirali na koncu ulice. Vsaka ulica ima namreč svoj konec. In tam je najlepše. Še danes iščem konec ulice in otroške obraze prijateljev in prijateljic. Davno so odšli. Se razleteli na vse konce in vsak po svoji poti. Nekateri so že tudi za vedno odšli. In počivajo na njivah miru.

Ohranili pa so ravbarji in žandarji, pa med dvema ognjema, pa Kodeljev park in tista votla, stoletna lipa ob baronovi graščini, pa pospešeno utripanje srca ob prvih ljubezenskih poganjkih, pa kino Triglav. Najprej ruski filmi, potem pa vse več ameriških, črno belih seveda. Golovec je bil poln naših, tarzanskih zavijanj. Do

nepozabnih plesnih korakov filma Ples na vodi, ki je v Ljubljano prinesel celo revolucijo na blagajne kinematografov. In Slovan, kjer smo se učili prvih nogometnih korakov. Te smo potem prenašali na makadamsko Malejevo ulico. In brcali od jutra do večera usnjeno žogo, neprepoznavnih oblik, ki je imela »dušo«. Ja dobesedno dušo, ki se nam je razdajala, posebej v počitniških dneh. Ko pa je bil pokošen bližnji, Lampičev travnik, je pa nogomet zaživel na tem koščku Malejeve ulice. Seveda so imele tekme tam več polčasov, saj je bilo treba bežati pred gospodarjem travnika, ki je jezen pritekel razganjat mularijo. Sicer je pa prav ta travnik ponujal v času bujne rasti, prve skrite kadilnice. Navadno srobotna, včasih pa že tudi pravih cigaret. Ker v trafikah otrokom niso smeli prodajati cigaret, smo se izmišljevali, da jih kupujemo za starega ata. O slabostih in bruhanju ni vredno govoriti, ali o kakšni focki po zadnjici, ko smo prismrdeli domov. Je bil pa izvrsten način, da si odpravil zadah po cigaretah to, da si izdihaval in vdihaval zid prebeljen z apnom.

Ej koliko regratovih lučk!

Ostala so tista poletna opoldanska prepletanja bolečih kolen, tuljenje sirene v bližnjih tovarnah, ki so oznanjale poldan in neizmerna radost razigranega vsakdana, ki ga je šele pozno zvečer prekinilo mamino klicanje. Otroštvo

prijateljstva, ki so ga skalile samo zoprnijske odraslih, ki so zaradi svojih osebnih travm, sikale in polivale strup na otroško nedolžnost. Ki ni vedela za naše in vaše. Vsi smo bili samo naši.

In včasih me pot zanese v to ulico otroštva. In jih lovim-spomine. V hišah jih ne najdem. Spremenile so se. Polepšale, ali pa so na njihovih mestih pognale nove, modernejšje. Je pa ostal nekje globoko utrinek, ki pripoveduje na katerem mestu je stanoval kakšen od prijateljev in prijateljic: Mitja in Vojko, Milan in Peter, Matija in Meta, Drago, Tatjana, Majda, Sonja, pa še dva Petra. Zaradi obilice imen svetnika s ključi, je velikokrat nastala zmeda, ko se je oglasil mamin klic in nismo bili prepričani katerega Petra kliče in kdo mora domov. Ali pa smo vedeli in nam je bil to le dober izgovor, če si prišel prepozno domov. Ostala je velika hiša, ki je v pritličju gostila trgovino in frizerski salon. V trgovini so bili za nas otroke še najbolj zanimivi bonboni. V steklenih kozarcih so se ponujali kar sami in vabili. Včasih, ampak res samo včasih, smo si lahko izbrali nekaj bonbonov. Prodajalka jih je z lopatico stresla v papirnato vrečko in zvagala. Vedno smo upali, da imamo zadosti drobiža v žepu.

Poleg trgovine je bil frizer. Šetina. Zanimiv priimek za frizerja. Bil je navdušen navijač nogometnega kluba Odred, predhodnika današnje Olimpije. Bog ne daj,

da si prišel k njemu na striženje ob ponedeljkih. Še posebej, če je bil v salonu še kakšen vročokrvni nogometni privrženeec. Ognjevita debata je odkrenila frizerjevo roko. In velikokrat si bil malo čudno postrizen. Prijatelj Janez Hočevnar, me je spomnil, da je imel pod namazan s strojnim oljem. Police pred ogledalom polne kromiranih frizerskih pripomočkov od pršilke za kolonjsko vodo do pudernice in lavorja za spiranje milnice po britju. Da o kozarčku z alkoholom za steriliziranje britve sploh ne govorim. Pod lipo pred hišo »Pri Mitiču« je velikokrat stal pod lipo voz za prevoz gramoza. Furman je bil pri frizerju na britju preznojen in moker od potu, saj je prej nalagal gramoz. Seveda je brivsko ogrinjalo veselo popilo to mokroto. In Šetina je ves teden uporabljal samo eno ogrinjalo!!! V Mitičevi hiši je bila tudi trgovina. Bonboni v velikih steklenih kozarcih. Veselje za otroške oči. Predvsem za oči, saj ni bilo denarja za dobro merico dobrot. Za nekaj drobiža si pa dobil nekaj stehanih bombončkov v papirnato vrečko. Kvas so rezali z nitko, kakor tudi bolj gosto marmelado. Prodaja olja je bila iz soda v steklenico, z merico seveda. V kleti pod frizerjem sta stanovala starejši gospod in gospa. Ona obilna, on koščeno suhljat. Brez otrok in v vlažni kleti. On je bil ruski vojni ujetnik še iz prve svetovne vojne. Ni se vrnil domov, ampak je pognal korenine na Kodeljevem. Slovensko

je znal le nekaj besed. Kadarkoli me je videl je rekel: »Jaz Peter, ti Peter«. Gospa, ki so jo klicali »Rusinja«, je morala biti šolana, ampak Bog ve zaradi česa je njena pot zavila v stranske ulice življenja. Zнала je vsebinsko zelo lepo pisati. Zato so jo Kodeljevčani velikokrat prosili, da je napisala kakšno pismo. Posebej pa še voščilnice.

Le streljaj od omenjene hiše je bila pekarna Duhanič. Tja smo v košarah nosili pripravljeno testo za peko. Mame so ga zmesile, nalepile nanj listek s priimkom in vložile v pleteno podolgovato košaro. Ej kako je lepo dišal ta spečeni kruh, ko smo ga doma postavili na mizo. Mama je obvezno naredila z nožem križ na rjavo rumeni skorji. In potem dober tek! Mulci smo peku, ki je bil invalid velikokrat pomagali pri peki kruha. Seveda z deli, ki smo jim bili kos. Duhanič ni imel svojih otrok in je bil presrečen, ko smo ga obiskali spodaj v kleti pri pečeh. Za nagrado nam je spekel bele žemljice. Tako sem prav tam prvič jedel žemlje. In to bele!!!

V srkanju spominov se še najbolje najdem ob ograjah. Nekatere od teh so še ostale in lahko pripovedujejo zgodbe. Ograja je bila vedno prepreka. Ob igrah, iskanju bližnjic ali pa rabutanju češenj. Na žalost so ograje še vedno zoprnije na poteh življenja. Naj bodo postavljene zaradi takšnega ali drugačnega vzroka.

Lesene, zidane, mrežaste...
rišejo tudi slike poti v šolo. Pot z

malho nešteti drobnarij. Včasih tudi poiščem to pot, da mi vrne nekaj tistih prešernih trenutkov vsakdanjika šolarja iz časov, ki so bili za streljaj oddaljeni od druge svetovne vojne. Ja časov, ko so malo starejši fantje iz »Grubarjša«, kot smo poimenovali Grubarjev kanal, vlačili iz vode orožje, ki so ga vojaki ob kapitulaciji pometali v obvodnico Ljubljanič. Medtem smo mlajši z vilicami lovili kapeljne in jih potem, napol popečene na ognju jedli. Še malo sluzaste seveda. Lovili pa smo tudi kobranke. Nestrupene kače. Navihani, ali pa malo že hudobni, smo včasih nesli nestrupenjače na ulico in jih spuščali v luže. Nam v zabavo, starejšim v kričanje in strah. Otroštvo rabi tudi prezračevanje vsakodnevnih težav. Ker otroštvo ni samo lepo!

Od doma do šole je bilo kakšnih petnajst minut. Normalne hoje. Ampak po šoli se je pa ta čas zavlekel do takrat, ko je v kodeljevski cerkvi, majhen zvonček, v nedograjenem zvoniku, že zdavnaj odzvonilo poldne. Pa saj tako je vedno bilo in bo na vračanjih iz šole. Od vseh poti v življenju so te med najlepšimi.

Pot je peljala ob Ljubljanič. Lesena ograja, je bila zaščita pred strmim bregom reke. V tistih časih se je Ljubljanič res lahko tako imenovala. Globoka in gosposka v počasnem teku.

Na Kodeljevem je bil znan starejši fant, ki je ob stavi za denar z levjim

skokom preskočil ograjo, se po strmem bregu podrsal in obstal tik pred vodo. Si je nabral kar nekaj denarja od mimoidočih, ki niso verjeli, da si to upa.

Hodili smo v šolo Vide Pregarčeve. Štiri leta drsanja klopi nasproti kemične tovarne, obarvane z rdečim prahom, ki se je lepil tudi po sosednjih stavbah. Neposredno ob njeni bližini je bila tudi naša osnovna šola. Ime je dobila po mladi delavki v Saturnusu, ki je sodelovala s partizani. Italijani so jo na dvorišču tovarne ustrelili. Menda je bila lepotica. Tako, da so še Italijanski vojaki oklevali pri izvedbi eksekucije. Velikokrat smo šli otroci z učitelji pred spomenik na Saturnusovo dvorišče, Posebej ob dnevu mrtvih. Pripovedovali so nam o herojih, pa junaštvu partizanov, o revoluciji.. Nam mulariji to ni pomenilo skoraj nič. Bila pa je ena sama groza v glavi otrok ob razmišljanju o streljanju mladega dekleta. Nekaj podobnega kot na izletih k Urhu, kjer so nam kazali krvave stene mežnarijske kletimučilnice.

Nekatere stvari so pretežke za rahločutne otroške duše.

Nazaj na šolsko pot. Vodila je preko lesenega mostu tik ob cerkvi, kjer je bil karmeličanski samostan. Cerkev so kasneje porušili, zaradi širitve Zaloške ceste, most pa prav tako- zaradi dotrajanosti. Res je bil vegast, da te je bilo ob večji količini vode kar strah, ko si čez špranje

opazoval divjanje reke pod seboj. Tudi lesena ograja ni nudila občutka varnosti.

No čez leseni most si prišel do Zaloške ceste. Tam so obračali tramvaji, ki so iz Most vozili v center Ljubljane. Na tem obračališču so zelenci neusmiljeno cvilili. Tako se je spreminjanje smeri ljubljanskega tramvaja slišalo prav po vsem Kodeljevem. In ob obračališču je bila stara kovačija. Ja čisto prava kovačija. Velikokrat smo mulci zlezli na ograjo in skozi zamaščena okna gledali delo kovača, umazanega, kot smo bili umazani, kadar smo brskali po odlagališču smeti na Povšetovi ulici. Zanimivo je bilo posebej takrat, ko so opravljali delo z bolj nemirnim konjem.

Sto in en utrinek. Pitje spominov po slamici.

Na poti do šole smo marsikdaj srečali tudi vojake iz bližnje kasarne na Selu, ki je bila bojda nekdanja avstroogrška žrebčarna. Ob vojašnici je bila tudi dvorana, kjer je takoj po vojni delovalo amatersko gledališče. Prvi stiki nas otrok z gledališko umetnostjo. Tam je začel svojo umetniško pot znani slovenski igravec Jurij Souček. Mimogrede, tudi moj brat je igral na tem odru.

No in vojaki iz te kasarne so nas vedno spraševali, če imamo sestre. Navihani kot smo bili smo seveda pritrjevali, če je bilo to res ali ne. In ob vprašanju koliko so stare smo prefrigano povedali starost, ki

je bila primerna njihovi starosti. Kako so oživali. Mi pa v muzanje in prikrite nasmeh ob povabilu naj pripeljemo sestre k njim na obisk.

Od kovačije se je pot začela narahlo dvigovati. Tam je stala velika hiša, ki je bila včasih gostilna in zadaj za njo zeljarna, ki je pripravljala zelje za prodajo na ljubljanski tržnici. Tako nekako kot Erklavčevi na Povšetovi ulici, kamor smo ga hodili kupovat tudi Kodeljevčani. Pozimi zelje, poleti solato. Bilo je domače in dobro. Tako nekako kot surovo maslo, kislja smetana ali jajčki, ki jih je enkrat na teden s trikolesom od hiše do hiše prodajala Francka, tam nekje iz Dobrunj. Ja takrat je bilo tako, da so hodili ponujat usluge, ali prodajat svoje izdelke po hišah. Tako je od časa do časa med hišami donel glas: » Piskre lonce za popraviti...« Drugič spet: » Nože, škarje brusimo«. Ali pa so z jajci ali živimi gosmi prišle kmetice iz Hrvaške in ponujale svojo robo za stare obleke. Zanimivo je bilo barantanje gospodinj z njimi. Koliko je kaj vredno in kaj je vredno menjati.

Naprej na poti do šole je bila malo drugačna ograja. V obliki železniških zapornic. Velikokrat smo šli kar mimo zaprtih ovir. Nismo vedeli kako je stvar nevarna. Dokler ni prav na teh tračnicah končala svoje otroštvo sošolka Cvetka. Kasneje so zgradili podhod pod progo. Podhod je nedaleč stran od cestnega prehoda, ki je zdaj dokončno zaprt,

ker cesta ni več prevozna. No le ena redka ograja, ki koristi.

Spominjam se klanca, ki se je končal nekje tam, kjer je bil železniški prehod. In snežnega pluga, ki so ga vlekli vpreženi konji, da so čistili cestišče ob zapadlem snegu. Mimogrede: včasih so bile zime res prave zime. Snega, da so bile ulice in ceste napolnjene s snegom kot s kašo v tisti pravljici Lonček kuhaj. In z konjsko vprego in velikimi lesenimi plugi so se čistile ulice. Spomin na ta klanec in plug je obarvan s temnimi barvami. Otroci smo posebej po šoli, radi sedli na prečni drog pluga in se peljali. In enkrat, ob takšnem vozakanju, sem padel pod to gred. Plug me je vlekkel nekaj časa po zasneženi cesti. Stiskalo me je in dobro da je furman ustavil voz. Povlekkel me je izpod grede in mi privoščil eno krepko brco v zadnjico. Otroštvo ne pozna strahu in ne predvideva trenutkov ki pridejo. Tudi to je lepota otroštva. Čeprav je lahko nevarna.

V šolo sem hodil z veseljem in rad sem jo imel. Tako kot učiteljico v prvem razredu, ki je imela tako hudo astmo, da ni mogla sama v šolo. So pa imeli doma kolo in otroci smo šli k njen domov in porivali kolo in učiteljico iz Kodeljevega do šole.

Sicer pa šola kot šola. Starejše poslopje in več ali manj otroci iz delavskih družin. Redki so bili premožnejših staršev ali izobražencev. Posebej se spomnim otrok, ki so prihajali iz Titovega

doma. V poslopju so pred drugo svetovno vojno živele nune. Po svetovni moriji pa so bili tam nastanjeni otroci, ki so bili vojne sirote. Otroci iz Titovega doma, zaznamovani tako ali drugače. Malo porinjani v stran, nekateri tudi zaradi neprimerne, za šolo motečega vedenja. In zaradi zunanosti. Velikokrat so bili ostrženi »na balin« zaradi uši.

Ja štiri leta osnovne šole na Vodmatu, potem pa nižja gimnazija v Mostah. Ampak to je že druga zgodba z drugačnimi ograjami in drugačnimi spomini.

Kodeljevo me je oblikovalo. Poleg družine, ki mi je ponujala toplo zavetje in veliko ljubezni, posebno mamine, so me oblikovali tudi šola in kodeljevski fantje in dekleta.

In naša prijateljavanja, dogodivščine in mavričnost razigranega otroštva. So del mene. In jih vračam iz preteklosti nazaj. Posebej, ko kolovratim po ulicah otroštva.

In jih lovim spomine. Kot semena regratovih lučk. In mi je lepo. In so vsakdanji klanci manj klančasti.

Vesel sem, da nosim s seboj Kodeljevo. Kodeljevo moje mladosti.

Peter Bergant

SPOMINI TRENUTKOV

Z vsakim pretečenim letom, ko je pred nami vedno manj let, ko bomo z našimi dragimi, vedno bolj vzdihujemo, kako hitro gre čas in kako to življenje prehitro polzi med najrazličnejšimi obveznostmi, zadolžitvami, ki smo si jih sami zapisali na naše urnike. V času pred začetkom novega pa tudi marsikdo premisli, kako je preživel preteklo leto in se zave minljivosti življenja na tem svetu. Posebno se tega zavedamo tisti, ki imamo že nekaj sivih las, in tisti, ki smo že izgubili kakšno nam drago osebo, mamo, očeta, brata, sestro. Zdaj smo in v naslednjem hipu nas kar ni več. Kar ne moremo si predstavljati, da jih ne moremo več poklicati, si reči kakšno preprosto vsakdanjo besedo, povprašati po sosedih, po zdavju, po opravkih in slišati, tisti legendarni stavek: ne skrbi, doma je vse po starem. In ob takšnih mislih se sprašujem, kaj bi naredila drugače, če bi lahko še poklicala, če bi tam še bil nekdo, ki bi me poslušal. Ali bi naredila kaj drugače, ali bi našla čas in se odpravila na obisk, na kavico in piškot in jim povedala vedno znova: veš, rada te imam in to zelo, si podarila objem, ja, tudi sebi in njemu, njej ... ker nikoli ne veš, kdaj bo zadnjič.

Marsikdaj v meni zaživijo spomini in preko njih spoznavam, kaj je pomembno, kaj nas bogati in kaj

pravzaprav smo. Včasih ostanejo samo hipci spominov. Eden takšnih iz zakladnice mojih spominov je pogled očeta v trenutku, ko je na domače dvorišče pripeljal fantovsko kolo, »specialko« kot mu je rekel, za mojega takrat desetletnega brata. Tako srečne so bile njegove oči, da je lahko kupil tisto kolo, da ga bo razveselil, neizmerna, popolna sreča in ljubezen je sijala iz tistih oči. V teh dneh se spominjam tudi družinskih molitev rožnega venca. Molili smo ga, vse tri dele, za praznik vseh svetih in na božični večer. Moram priznati, da je bilo vse tudi takrat narejeno v naglici, pospravljanje, večerja, potica, pa vendar smo našli čas, ko so bile postavljene jaslice, da smo poiskali molitvenik, rožni venec, prižgali včasih svečo, se zbrali v dnevni sobi in zmolili. Vsak od otrok je molil kakšno desetko naprej, včasih smo, priznam, kakšno zdravomarijo namenoma preskočili, včasih smo se začeli zaradi neznanih razlogov hihitati in nismo mogli prenehati, bolela so nas kolena, saj smo morali seveda, kot se spodobi za molitev klečati, ampak lepo je bilo, prelepo. Bilo je nekaj posebnega, čarobnega, bilo je povezujoče, tisti čas je bil samo naš. Tisti trenutki ob jaslicah, kjer je brlela rdečakasta svetloba so prinašali mir in občutek varnosti, morda so celo spominjali na večnost. Prav tako kot molitev, je bilo nekaj svetega tudi branje knjig, mami ali oči sta brala, mi štirje pa smo zleknjeni na kavču,

10

foteljih ob medli rumenkasti svetlobi v topli dnevni sobi z zanimanjem poslušali o mogočnem in poštenem češkem hlapcu Janu Cimburi, pa o vragolijah malega Bučka, ki je delal podobne stvari, kot smo jih počeli mi sami. Naslovi knjig, ki se jih še danes rada spominjam, eno izmed njih sem dobila v dar desetletja kasneje od mojega moža, za kar sem mu neizmerno hvaležna. Čeprav je seveda danes življenje drugačno in lahko najdemo tudi druge načine za medsebojno povezovanje, nekatere od njih pa se da tudi zlahka preslikati v današnji čas, je prav, da se zavedamo, kako pomembno je prav druženje, tista topla povezanost, skozi katero tiho in nežno začutimo drug drugega, začutimo čustva ljubezni in dobrote, začutimo, da se imamo radi in da nas ima Nekdo rad.

Z vami sem želela deliti nekaj mojih dragih spominov dragi moji sožupljani, s katerimi se srečujemo ob nedeljskih svetih mašah pred cerkvijo in ob drugih priložnostih, ker ste mi pomembni in ker tudi zaradi vas rada zahajam v našo kodeljevsko faro.

Iz srca vam želim poleg s sladkorjem politih mehkih medenjakov in bogate potice, da bi si znali v teh dneh, pričarati čim več takšnih trenutkov, ki se jih bomo z našimi otroki in drugimi našimi dragimi radi spominjali. Blagoslovljen Božič!

Tadeja Matos

DOGAJALO SE JE NEKOČ

Bilo je nekoč, daleč nazaj, še v prejšnjem stoletju. No, če sem čisto natančen v prejšnjem tisočletju. Tam v letih 1955-60. Leto gor ali dol, saj ne gre za zgodovinsko pomembne dogodke.

Tako kot se za salezijansko skupnost spodobi (takrat še nismo bili fara), je bilo tudi takrat na Kodeljevem kar precej ministrantov. Močna skupina. Pa to niso bili časi, ko je bilo biti ministrant posebej pohvalno, ali da se izrazim, tistemu času ustrezno »družbeno sprejemljivo«. Nismo se srečavali

samo pri mašni strežbi, tudi sicer smo se veliko družili.

Posebej nas je povezovala skupna izdelava jaslic. S pripravo jaslic smo začeli kar med »velikimi počitnicami« (poletne počitnice). Časa dovolj, zamisli na pretek. Delali smo pač iz tistega, kar smo imeli. Golovec je bil neizčrpen vir gradiv. Šibe, malo debelejše vejice, kakšna korenina, lubje (tisto bolj debelo na štorih) in še bi lahko našli. Obiskovali smo mizarje v okolici in izprosili kakšen ostanek vezene plošče (pravo bogastvo). In potem smo ustvarjali, rezali, lepili in sestavljali. Delali smo z orodjem, kakršnega je pač imel posameznik in kolikor je bil kdo ročno spreten. Nekateri so bili pravi mojstri, drugi

smo jih posnemali.

Imeli smo drobno knjižico Niko Kuret: Delajmo jaslice (založba Nova stvar, 1944). Manj kot sto strani, nekaj črno-belih slik, pa smo kljub skromnosti našli v njej vse, kar smo potrebovali. Tako o vsebinskem in verskem pomenu jaslic in dovolj napotkov, kako jih izdelati. Za nas je bil to katekizem jasličarstva. Ko sem jo pred kratkim spet vzel v roke, sem se nasmehnil. Koliko se je spremenilo. Lepila, materiali, orodja ... vse je drugače, pa je kljub temu ta drobna knjižica še vedno osnova za izdelavo jaslic.

To so bili čudni časi. Povsem po »naključju« je bilo tik pred in ob Božičem v šoli toliko obveznosti, da

smo komaj shajali. Redne šolske in nato še vrsta dodatnih obveznosti. Tako je bilo (vsaj za sebe lahko to zatrdim) vselej premalo časa za mirno postavljanje domačih jaslic. Da bi postavil jaslice teden dni pred Božičem, pa tudi ne gre.

Hlevček, brez njega pač ne gre. Iz šib smo »tesali« bruna in iz njih »gradili« lesene stene. Lepo počasi, bruno za brunom. Zlagali smo in skušali posnemati prave objekte. S kolesi smo šli na ogled podobnih objektov po okoliških vaseh. In nastal je hlevček, včasih bolj, včasih manj posrečeno. Prav tako so bile posušene šibe gradivo za ograjice ali za pastirsko kolibo ob ognju. Najboljše so bile tiste od lani, ker so

bile primerno suhe.

Ja, pastirčki pri ognju. Jaslice brez ogenjčka? To ne gre. Trske zložiti v mali pastirski ogenj je enostavno. Mala žarnica za »ogenj« - to ni problem. Vendar kje dobiti kotel (tak primerno majhen)? Danes malo poznan pripomoček - naprstnik, kovinski. Malo ga je bilo treba odrezati, malo osmoditi na plamenu sveče in že je nastal kotel za kuhanje. Mala žarnica, rdeč papir, osmojene trske in vejice in ogenj je zagorel in v kotlu je vrelo. -

Lepili smo s kostnim klejem. Lepilo, ki ga danes redko kdo še pozna. Danes ga uporabljajo samo še restavratorji. Treba ga je bilo pravilno pripraviti (namočiti,

nato naslednji dan kuhati). Klej je uporaben samo topel. Ob vsaki uporabi smo ga morali ogreti. Če primerjam to z današnjimi lepili, je bila priprava lepila enako zamudna kot sama izdelava hlevčka, hišice ali ograjice. Pa je nekako šlo. In klej je imel svoj »specifičen« vonj - nekoliko je smrdel. Če pa je prekipel ali se zažgal, potem je smrdelo po vsej okolici.

Ozadje - Betlehem - iz koščkov lepenke ali vezene plošče izrezljane hišice, lepo pobarvane in je bilo podobno mestu v ozadju. Posebno veliko dela so nam dala okna. Izrezali smo jih, v njih nalepili celofan raznih barv in v notranjost postavili lučko (malo žarnico).

Osvetlitev je bila poglavje zase. Baterija (običajno ploščata 4,5V), male žarnice (E10), nekoliko znanja o elektriki, več poizkušanja kot znanja, vendar je na koncu zasvetilo. Seveda taka osvetlitev ni trajno gorela, porabila je preveč baterije. Samo za pokazati in nato spet ugasniti. Kdor je imel zvončni transformator, je bil car. Ali danes še kdo pozna zvončni transformator - tisti 3-5-8V?

V tistih letih se je pojavil na tržišču mali elektromotorček (za pogon modelov - izdelek Mehanotehnika Izola). Elektromotor s trajnim magnetom - enosmerni tok. Izdelan v več variantah, ena izvedba je bila tudi z reduktorjem. Ta je bila primerna za pogon mlinskega kolesa pri mlinu v jaslicah, sicer se je vse skupaj vrtelo prehitro. Za mlinček v jaslicah so nekateri naredili pravi potok. Ta je tekel včasih v strugi in po zamisli jasljarja, včasih pa malo po svoje. Sam nisem nikoli imel »prave vode«. Na eni strani nisem imel dovolj znanja, po drugi pa sem se vselej bal »poplave«.

Delali smo kar pri enem ali drugem na dvorišču. Kakšna razmajana miza, kakšen stol in to je bila primerna delavnica. Seveda je delo prekinil vsak dež. Smo pač reševali orodje, material in izdelke. Tudi to je bilo zabavno.

Orodje je bilo, kar ga je pač bilo. Glavno orodje je bila žagica rezljača. Šlo je počasi, zlasti če smo morali odrezati daljšo ravno

stranico. Nikoli ni bilo odrezano naravnost, zato je sledilo mukotrpno brušenje. In na koncu je bilo dovolj dobro za sestavljanje.

Do konca počitnic je bilo vse pripravljeno, tako da smo za Božič vzeli iz škatel in zelo hitro sestavili jaslice. Kljub temu da je bilo »vse pripravljeno« sem imel ob vsakem Božiču težave z električno razsvetljavo. Po kakšni uri slabe volje, godrnjanja in bolj ali manj uspešnega poizkušanja je vse delovalo, vsaj približno tako, kot sem si zamislil.

Po mah smo hodili za 29. november v Tomišelj. To je bil državni praznik in smo bili dva dneva prosti. S kolesi do Rakovnika, od tam naprej preko Barja s kobilo Luco in vozom (diro) v Tomišelj. Na krimskih skalah smo nabrali dovolj mahu tako za domače kot tudi za cerkvene jaslice. Mah je bil tanek in v lepih velikih »ploščah«. Nabran mah in kolesa smo naložili na voz in se peljali na vozu nazaj na Rakovnik. Vendar ni bilo preveč toplo, tako da smo nazaj grede pogosto raje brcali na biciklih kot pa prezebali na vozu.

Posebej lepe jaslice je izdeloval Lado Brdovnik. Bil je natančen in spreten. Prav načrtno je izdeloval jaslice, eno leto vzhodnjaške (jutrovske), drugo leto slovenske (narodne). Na veliko srečo se je nekaj njegovih izdelkov ohranilo. Škoda, da jih ob kakšnem Božiču ne predstavimo širši kodeljevški javnosti. Vredno spoštljivega

ogleda. Morda je Lado edini iz tiste družčine, ki je ostal zvest jasličarstvu in še vedno izdeluje jaslice.

Ko sem ga pred dnevi obiskal, mi je pokazal nekaj svojih izdelkov. Prava zakladnica. Tako slovenske hišice, kot jutrovske (izraelske). In veliko palm. Vse skoraj tako kot takrat. Nato pa pogovor, kako narediti to ali ono. Tako kot nekoč, ko smo se pogovarjali, kako in iz česa napraviti drevo, grm ali kaj drugega.

Smoletov Janez je bil za moje pojme nedosegljiv mojster. Kot letalski modelar je bil izredno spreten z orodjem in zelo natančen. Če ti dve vrlini združimo, je uspeh zagotovljen. Bil je tudi eden tistih redkih, ki si je sam izdeloval figurice. Vlival jih je iz mavca, nato pobarval. Sicer pa so bile (tako kot danes) figurice rak rana jasličarstva.

Nedeljo po Božiču in še kakšen teden kasneje (vse do Svetih treh kraljev) smo hodili na ogled. Hodili smo od enega do drugega (po snegu in plundri) in si ogledovali jaslice, kakšne je kdo izdelal. Pri tem moram povedati, da je za nami povsod ostala luža, vendar se nobena od mam ni (preveč) pritoževala.

Vsem, ki jih nisem posebej imenoval v tem sestavku se opravičujem. Če bi naštel vse ministrante in izdelovalce jaslic tistega časa, bi to ne bili več spomini na neko obdobje ampak imenik.

Pred leti smo organizirali srečanje

»starih« ministrantov. Na Trsteniku smo obiskali prvega kodeljevškega župnika gospoda Franceta Levstka. Mašo smo imel v cerkvi sv. Lovrenca nad Trstenikom, nato pa smo posedeli v bližnji koči. Pogovor je spontano prešel na čas, ko smo izdelovali jaslice. In ni bil kratek. Koliko je spominov.

*Prilagam nekaj fotografij.
Fotografirala Jana Hočevar,
izdelovalec Lado Brdovnik.*

Janez Hočevar

HIŠA ALI DOM?

Mogočna in na zunaj veličastna zgradba v prestolnici na severu se je meni zdela siva in dolgočasna, ko smo vanjo vstopili v oblačnem nedeljskem dopoldnevu. Glasovi in hrup množice turistov z obeh polobel sveta so še poslabšali prvi vtis. Premaknili smo se na začetek ladje. Bogati oltarji, sivi svod visoko nad glavami, le nekaj svežih belih lilij. Zame še vedno mrtva, siva stavba. Kako je to lahko svetišče, cerkev? Zvon. Ministranti in duhovniki v procesiji, vonj kadila. Nenadoma glasba, orkester in orgle, pridružijo se še moški in ženski glasovi, solisti, nato še zbor. Glasba, molitev, ubrani glasovi pisane množice - šele to je naredilo mrtvo sivo katedralo dom, Štefanov dom, dom za Boga in za vernike.

ZAHARIJEV SIN

Janez se je utrujen sesedel na tla svoje votline. Ni se mu niti ljubilo prižgati ognja, da bi se ogrel, čeprav so bili večeri v puščavi precej hladni. Tesneje se je zavil v svojo haljo iz kamelje dlake in zaprl oči.

Danes je bil posebej nadpovprečno utrujen. Odkar je v puščavi, kjer že nekaj mesecev oznanja prihod Mesija, še ni imel tako napornega dne. Ko se je že navsezgodaj po jutranji molitvi odpravil do Galilejskega jezera, je že od daleč videl veliko množico, ki je v pričakovanju postavala na obali. In čez dan se je le večala, ni jim bilo ne konca in kraja. Saj vse krasno in prav, v resnici je bil res vesel, da se jih je toliko zbralo. Ampak kaj ko je bilo med njimi kar nekaj zijal in senzacionalistov, ki so ga že celo želeli zvleči v Jeruzalem, da bi ga proglasili za Mesijo. Prejšnji teden si je moral celo poiskati novo votlino, saj so mu nekateri navdušenci sledili in ga poskušali prepričati v kakšno bolj politično dejanje. Uf, kako ga je to pogrelo! Kot da ne pove vsak dan vsaj petkrat, da ta, ki ga pričakujejo, šele pride, in da on, Janez, Zaharijev sin, ni vreden, da bi mu odvezal jermen njegovih sandal. Še njegovih sandal ni vreden nositi za njim, če bi se Mesija slučajno odločil, da bi rad šel bos do Jeruzalema!

Ljudje naredimo iz hiše dom. Iz cerkve Cerkev. Se moramo vedno znova spomniti na to preprosto resnico? Tudi v tem našem koronskem vsakdanjiku?

Amalija Lazar Bevc

Do šeste ure, ko je sonce najbolj pripekalo, je krstil že vsaj dvesto ljudi. So kar zabredli v vodo kot po tekočem traku, cele družine naenkrat. Stari, mladi, bogati, revni, vdove, otroci, celo cestnarji in nekaj vojakov je prišlo. Ti so povzročili kar nekaj razburjenja med ljudmi, toda ko se je zadnji izmed njih krstil, so jim skoraj naredili špalir z obale do ceste.

Seveda tudi današnji dan ni bil popoln. Okrog devete ure, ko je sonce še vedno žgalo, se je na obalah celo pojavilo nekaj farizejev. Samo opazovali so od daleč. Judje so jih z zanimanjem spraševali, če so tudi on prišli poslušat preroka in ali pričakujejo, da pride Mesija, kot pravi Janez. Nekaj jih je svoje spraševalce samo resnobno ignoriralo, nekaj se jih je kisko nasmehnilo. Tokrat Janeza celo niso nič spraševali. Včasih so ga povprašali po kakšnem citatu iz Izaija ali drugih prerokov, pa o Mojzesovi postavi, na kar je Janez samozavestno in odločno odgovoril, seveda pravilno. Je že oče Zaharija poskrbel, da bo sin dobro poznal judovsko postavo in spise! Farizeji so malce zavihali nosove, potem pa se v svetem redu umaknili. Krstil se ni nobeden. Janezu so šli s temi »hospitacijami« po pravici povedano kar malo na živce, ampak kdo je on, da bi komurkoli branil spreobrnjenje?

Stegnil je roke in predse postavil skodelico divjega medu in posušenih kobilic. Roke so ga bolele, ker je potopil toliko duš v novo življenje, ampak ta bolečina je bila prijetna. Dobra. Potrebna. Vzel je posušeno kobilico in jo pomakal v med. Medtem ko je grizljaj tretjo, se je nenadoma spomnil na starše. Zadnje čase je velikokrat mislil nanje. Zdaj sta ostala čisto sama v hribih, že stara in krhka. Nazadnje ju je videl... hja, kdo bi vedel, več kot leto ali dve. Čas teče v puščavi drugače. Sta bila sploh še živa? Ob tem ga je malce zbolelo srce, ampak samo za trenutek. Potem je trmasto stisnil čeljust in si obrisal roke kar v kameljo dlako. Saj ju ni zapustil, ker ju ne bi imel rad. Šel je zato, ker je moral. Seveda tega nista razumela. Mama Elizabeta je dva dni prejokala (»Kako boš šel, ljubi moj sin? Sam v puščavo? Pa saj boš umrl! Kaj boš pa jedel? In še zmrznil boš! Kaj ne more iti kdo drug? Ne zapuščaj naju na stara leta!«), oče Zaharija je pa tolikokrat nasršeno zaokrožil okrog ognjišča, da je čisto obrabil pod (»A tako? Zato sem moral devet mesecev molčati? Da mi edini dedič pobegne v puščavo? In kaj bo tam počel, muhe pasel? Saj ima službo v templju, kjer lahko slavi Boga, kot je prav! In kaj bodo rekli sosedje?«). Saj je razumel, da jima je z odhodom ranil srce - bil je njun dar od Boga. Zaharija je

imel za sina velike načrte. On jo pa takole popiha v puščavo kot kakšen najstnik, ki »mora odkriti, kdo sploh je«!

Janez je sunkovito vstal in se sprehodil iz votline. Večerni veter mu je malce zbistril misli in pohladil jezo. Nihče ni razumel tega nemira, ki ga je gnal v puščavo. Kaj niso brali spisov, res ne vidijo? Res ne slišijo? Mesija bo prišel in ne morejo ga pričakati kot kakšne neurejene razvaline nekoč veličastnega mesta, treba mu je pripraviti pot! Treba je spremeniti način razmišljanja, način življenja. Včasih je pogledal okrog sebe, pa ni videl božjega izvoljenega ljudstva. Videl je zagrenjene obraze, hinavščino, prevzetnost in sebičnost. Nič čudnega, da je marsikdo v srcu, če že ne na glas, dvomil, ali Bog sploh obstaja.

Ah, take misli so ga kar razdražile. Tako si je želel končno nekaj miru, svete gotovosti, da bo Bog poskrbel za vse. Res, kdaj je nazadnje to občutil? Tuhtal je in tuhtal kar nekaj minut, dokler se ni skoraj nasmehnil. Tak občutke ga je nazadnje preveval, ko sta z bratrancem Jezusom pri njih v Nazaretu plezala po drevesih. Jezus je bil veliko bolj spreten. Enkrat se je Janez zaplezal in ni vedel, kako bi prišel dol. Bilo ga je neznansko sram, ampak Jezus se mu ni posmehoval, ves čas mu je govoril, kam naj stopi. »Tukaj

18

sem,« je ves čas ponavljal. »Ujel te bom, če padeš.« O tem Janez sicer ni bil tako prepričan, ker ga je bilo skoraj še enkrat več skupaj, ampak pomagala je že Jezusova bližina in spodbudne besede.

Bratranca že dolgo ni videl. Že nekaj let. Ampak slišal je govorice, da sedaj hodi po Galileji in opravlja velika dela, celo uči v templju. Janez se je kar zamislil. Kolikor je poznal Jezusa in kar se je po širši in ožji žlahti govorilo o njem in vseh znamenjih okoli njegovega rojstva, morda ... Mogoče ... Janez je bil kar nekam vznemirjen. Upal je, da se bo Jezus kdaj ustavil tudi ob Galilejskem jezeru. Gotovo je že slišal za čudaka, ki hodi okrog v kamelji dlaki, neobrit in nepočesan, in oznanja prihod Odrešenika? Res je upal, da ga premami radovednost in ga pride obiskat. Slutil je, da bi bilo to ključno za vsa njegova prizadevanja s krščevanjem in spreobračanjem ljudstva. Morda celo za njegovo življenje.

Ozrl se je v zvezde na nebu in zašepetal tiho molitev. Čakal bo, dokler bo treba. Morda Jezus pride že naslednji teden. Ali pa jutri. Kmalu.

Iva Bevc

PRIČAKOVANJE BOŽIČA

Letošnji božič bo za nas še posebej božičen ... Pričakujemo dojenčka. Ob tem sem nekoliko razmišljal o pomenu rojstnih dni in godov. Svoj čas sem namreč z več »cerkvenih« ust slīšal, da bi moral človek najbolj praznovati svoj god in ne svojega rojstnega dne. Da je narobe, da se dandanes najbolj praznuje rojstne dni, godovi pa so nekako v drugem planu, saj ima vendar vsaka žival tudi svoj rojstni dan, samo ljudje pa imamo godove, ki so posvečeni našim svetniškim zavetnikom.

Nikoli me tovrstno razmišljanje ni prepričalo, ampak nisem pa dobro preudaril, zakaj ne. Mislim sem, da je to pogojeno predvsem s tradicijo iz moje družine: rojstni dan je bil vedno večji dogodek od godu. Ampak sedaj sem (iz)našel tudi razumske razloge - saj veste, vsi imamo neke vrednote, največkrat iz svoje matične družine, nato pa raztegujemo in nategujemo vse nauke in ideologije tako, da bi opravičili, kar nam je bilo v zibko položeno, ali pa vsaj privzgojeno nekje relativno kmalu po tem.

No, moj adut, s katerim lahko postavim razna pobožnjakarstva lepo na svoje mesto, je dejstvo, da je božič drugi največji praznik Cerkve. In kaj je božič drugega kot Jezusov rojstni dan? Saj o tem govorijo štalice, kravice in druga roba, prikrojena meram sončne

strani Alp, razmeram v Palestini pa prav verjetno niti ne ... Praznovanje Jezusovega krsta je proti temu manj pomemben praznik, kar bi lahko potrdilo že vprašanje vsakemu od vas, bralcev: Kdaj pa sploh praznujemo spomin na Jezusov krst? Če niste vedeli, naj vas potolažim, tudi jaz nisem vedel (nekaj sem povezoval z Gospodovim razglašenjem, nisem pa točno vedel kaj in kako) in sem šel med pisanjem preverit, da ne napišem česa netočnega. Ta tretjerazredni praznik je pravzaprav zaključek božičnega časa in ga praznujemo na nedeljo po Gospodovem razglašenju (»svetih treh kraljih«), ki je recimo da drugorazreden. Tovrstne hierarhije so precej spotakljiva reč, ampak naj mi bo, v luči poudarjanja pomena rojstva odrešenika na svet, oproščeno.

In če pogledamo drugače, tudi sodobni pomp okoli božiča kot družinskega praznika, kot časa obdarovanja - posledično danes seveda potrošništva - nakazuje na to, kaj je res visoka vrednota večine ljudi. Družina, pripadati nekam ... In ker z besedami in gestami ne znamo, ali pa se nam vsaj zdi, da morda to še vseeno ni dovolj (v kar nas vsakodnevno prepričujejo raznovrstne reklame na zaslonih ali ob cesti), so tu pač darila. Ampak če pogledamo v ozadje ... Želja po domačnosti, pripadnosti ... Ali ne poganja to sveta naprej - hkrati pa človek prav zaradi hitrega vrtenja

sveta pogosto izgubi ta svoj osnovni cilj, to, kar si je pravzaprav najbolj želel. In tako se bistvo božiča razvodenjuje, njegove korenine pa so neizkorenjljive, družine ne more preseči nobena druga čarobna beseda. No, to do sedaj zapisano nakazuje, kot da predlagam božič kot zgolj družinski praznik, brez česa posebnega religioznega ... Ne, daleč od tega. Samo poskušam z nekim antropološkim pristopom, ki bi dopolnil vse to, kar že tako ali tako veste, ker bralci župnijskega glasila takšne reči pač veste ... Jezusovo rojstvo je nujno tudi verski praznik - osebni praznik, saj me Odrešenik sreča individualno; pa tudi religiozni praznik, saj religija nujno pomeni človeško skupnost, širšo od družine - torej, Cerkveni praznik, saj je Bog Oče nas vseh.

In še tretji sklop uvidov, utrinkov, ki jih trenutno ne znam lepše ubesediti, tako da so morda nekoliko nametani ... Rojstvo je nekaj tako očitnega, nekaj tako presunljivega ... Kako bi nek krst in nek svetnik lahko tekmovala s tem, da življenje sploh je? (Glede na prejšnji odstavek: Kako bi lahko zaključili božični čas, če ga ne bi imeli s čim začeti?) Kako bi sploh kaj lahko bilo več od življenja samega? Ali ni Bog očiten iz tega, da vse skupaj sploh je? In šele potem v drugem koraku vse lepe duhovne reči, standardne cerkvene zgodbe ... Nujne so, da razložijo pomen rojstva, vrednost življenja, ampak niso tako očitne.

Ne dotaknejo se nas tako zelo. Nekako ravno obratno, kot da bi praznovali datum spočetja otroka ... Saj vsi vemo, da je pravzaprav ključen dogodek tam, da od oploditve dalje vse skupaj samo še sledi neki biologiji ... Rojstvo je končna posledica in ne dogodek, ki bi se zgodil iz nič. Ampak vseeno, kaj praznujemo? Zakaj? Ker vemo, da pravzaprav nič ni samoumevno, ker je z nosečnostjo kar nekaj skrbi in težav in ker je to, kar z rojstvom postane očitno, krona vsega življenja. Rojstvo kot nekakšno naravno razodetje. Lahko bi rekli tudi zakrament: vidno (fizično) znamenje nevidne (duhovne) milosti. Bistvo božiča: Bog se je razodel kot otrok. In kot tako je rojstvo na nek način krona življenja staršev: posredovati novo življenje, vse ostalo so malenkosti ... Nekaj lepših ali grših oblek, par dobrih, par slabih navad ... Kaj je vse to v primerjavi s človekom, ki je, prav lahko pa ga tudi ne bi bilo. (Pustimo zdaj vzgojna vprašanja, ki so nujna, da se človek sploh zares počloveči - tisto je nadaljevanje tega osnovnega.) Evolucijsko gledano smo s tem starši svoj najnujnejši del življenja opravili - ali pa vsaj očetje. Vrsta se bo nadaljevala, rod ne bo presahnil. Ali res lahko kdo reče, da obstaja kaj več kot to? Gotovo obstaja, a v smislu nadgradnje, izboljšave, nikakor pa ne drugače, kot na tem trdnem temelju - na tem, da življenje sploh je. Ali ni v tem

neponovljivo sodelovanje Boga, žene in moža, da je iz nič nastal otrok? In da s tem, da je, kliče k temu, da ga moraš imeti rad. In tako pri otroku ni mogoče zgrešiti, imaš ga rad. Če ti še toliko reči ne gre, ljubezen je tu avtomatična. Če drugače ne moreš uresničiti ljubezni, ki je Bog, se ti pa na ta način to ne more izmuzniti. In tako oživiš tudi sam - ljubim, torej sem. Ker če ne ljubim, me sploh ni. Lahko se zdi banalno besedičenje, razumem, ampak vendar ... Kaj ostane od mene, če v meni ni (Božje) ljubezni? Samo kup (bodočega) prahu, ki se slabih sto let prestavlja po svetu. Kaj so čustva drugega kot zbirke hormonov in razum drugega kot električna v možganih? Sta pa to nujna predpogoja, da lahko sploh živim in posledično tudi ljubim. Nikakor ne mislim povzdigniti ljubezni do otrok - ali pa še slabše, zgolj svojih otrok - v edino pomembno ljubezen, ki deluje v svetu. Ne, še druge ljubezni so, edino kar razmišljam oz. skušam zapisati je to, da je ljubezen do majhnih otrok najbližje temu, da deluje avtomatično. In je torej najlažja pot k Bogu. Ne moremo jih ne imeti radi, kar pri odraslih ljudeh, celo svojih bližnjih, z lahkoto naredimo. Lahko se odtujimo, lahko se sovražimo, lahko v drugemu ne prepoznamo Boga ... V otroku tudi marsikdo ne prepozna Boga, ampak ne more pa mu biti tako tuj, vsaj ne, če je njegov otrok. Otroka ne moreš sovražiti, ne moreš se ga bati ... Prepoznaš pa svojo odgovornost

- lažje kot pri beraču, sožupljanu, beguncu; za njih se zlepa ne čutiš odgovoren, čeprav ...

Zato je božič pomemben dan. Praznik, svečano označen na kakršnemkoli koledarju, še pomembnejši pa je zame Božič, če ga pišem z veliko začetnico, ki govori o vsem tem; o rojstvu, o Bogu, o vsakem človeku ... Tako da ja, pričakujemo dojenčka. Upam, da bom v življenju znal upajoče pričakovati tudi takrat, ko ne bo tako očitno, kaj naj sploh pričakujem.

Rok Kastelic

P. S.: V tem smislu je Božič dogodek nasproten od tistega, ki se je (ali ni) zgodil v mestu Gogi, da dam poleg svojega izliva eksistencialnega nemira, še eno zanimivo referenco.

ČLOVEK JE USTVARJEN PO BOŽJI PODOBI

V Božični noči je Bog prišel na svet kot človek. Bog se je učlovečil in se na ta način še bolj približal nam, ljudem. Postal nam je podoben v vsem, razen v grehu. In v zadnjih dneh, pod vplivom nešteti obveznosti v sklopu študija (fizioterapije) in ob trudu, da se vsaj malo pripravim na letošnje Božične praznike, v meni odmeva prav to. Da je Bog v Jezusu postal človek. Človek oz. človeško telo je zagotovo največja, najbolj

dovršena in najbolj neverjetna Božja stvaritev. Človeka je Bog ustvaril po svoji podobi. Jezus tako ni postal podoben ljudem, vendar morda lahko rečemo, da je Bog po Jezusu nam pokazal, kako podobni smo Bogu. Tega se marsikdaj ne zavedamo. Povsem samoumevno se nam zdi, da smo takšni, kot smo, da človeško telo deluje, tako kot deluje. Morda se ob teh mislih zaustavimo, ko delovanje človeškega telesa spremeni ali okrni bolezen oz. poškodba. V spodnjih vrsticah želim z teboj, dragi bralec, podeliti nekaj navdušenja, ki se v meni pojavi vsakič znova, ko prisluhnem predavanjem o človeškem telesu, ko prebiram učbenike in strokovna gradiva o delovanju človeškega telesa in nenazadnje, ko ob svojem delu spoznavam človeško telo in njegov odziv na zunanost. Pa brez skrbi, to ne bodo nerazumljive, študijsko in strokovno poglobljene besede, vendar nekaj preprostih dejstev, ki jih morda že poznaš, vendar se ob njih nikoli zares še nisi ustavil.

Začnimo na začetku. Ob spočetju. Iz dveh celic, ki se združita po telesni združitvi moža in žene, ob delovanju Svetega Duha nastane novo življenje. Ja, poudarjam, da je za to potreben Sveti Duh. Sveti Duh, ki ga mož in žena pri sklenitvi svetega zakona povabita, da deluje v in med njima. Sveti Duh, ki dá življenje, če je takšna Božja volja. Velikokrat se združita telesi

moškega in ženske, pa iz tega ne nastane življenje. Človek pri tem nima prav veliko moči. Bog je tisti, ki življenje začne, čeprav se ljudje na vse pretege - pod izgovorom, da gre za dosežke znanosti - trudi, da bi bil človek tisti, ki bi uravnaval spočetje po svoji volji. Ampak tokrat ne želim moralizirati, ampak navduševati in te povabiti k čudenju in občudovanju. Zato se vrnimo k dvema celicama. V človeškem telesu je ogromno celic - točnega števila niti ne poznamo, a zagotovo gre za več bilijonov celic. Če upoštevamo še to, da se celice v telesu obnavljajo, torej nekatere odmirajo ob tem pa jih nadomeščajo nove, jih tekom življenja naše telo gradi še n-krat več. V človeškem telesu naj bi bilo okoli 200 različnih vrst celic. Prav vsaka vrsta je odgovorna za nekaj. In ves ta 'skupek celic', ki lahko neverjetno dobro in usklajeno deluje tudi sto let, nastane iz samo dveh celic. Dveh celic, zaradi združitve katerih se ob povezavi s celicami matere začne delitev in večanje njihovega števila. Tretji dan po oploditvi naj bi bilo tako skupaj 5 celic, peti dan pa že preko sto. V kolikor je Božja volja takšna, se celice tako pravilno delijo, da se v 5. oz. 6. tednu nosečnosti že začne razvijati živčevje, ki ga sestavljajo živčne celice, po drugi strani pa se zazna takrat srčni utrip, za kar so odgovorne tudi druge celice. Vsega tega ne bi znal in mogel sprogramirati načrtovati in ustvariti nihče drug kot Vsemogočni.

Vse to razvijanje in prilagajanje človeškega telesa se nadaljuje skozi celotno nosečnost, pa tudi skozi razvoj tekom otroštva in odraščanja, nekatere spremembe pa lahko opazujemo celo življenje. Bog je tisti, ki lahko ves čas znova in ponovno ustvarja, zato je On tisti, ki obnavlja in daje rast. V tem lahko že povsem fizično vsak dan znova opazimo Božjo navzočnost v človeku.

Že samo za enostavno in vsakdanjo aktivnost kot je dihanje, se v človeku sproži cela vrsta procesov. Če pomislimo, da odrasel človek vdihe 12 - 20-krat na minuto (otroci pa še večkrat), si skoraj ne moremo predstavljati, da je v to udeleženo sledeče (da se ne bo kdo ustrašil dolge in znanstvene razlage bom naštela le del procesov - za občutek, da se res zgodi veliko): iz živčnih receptorjev ('telesnih kontrolorjev') dihalni center v podaljšani hrbtenjači dobi informacijo, da je v telesu potreba po kisiku; aktivira živčne poti, ki poskrbijo za aktivacijo mišic, ki sodelujejo pri vdihu (v mišici se spremeni ravnovesje med molekulami, kar povzroči električno napetost, ki povzroči kontrakcijo - torej samo znotraj mišice cela vrsta zapletenih procesov); svež zrak pride v pljuča, kjer kisik prehaja v kri (zakaj in kako je prav tako natančno uravnavano in določeno)... Vse to je mogoče, ker so pljuča skrbno razpeta v prsnem

košu zaradi negativnega tlaka, ki se tam ustvari. Če le-tega ni (kot se včasih zgodi ob poškodbah) se pljuča sesedejo in vdih ni več mogoč. Ob tem je navdušujoče dejstvo, da je vsako pljučno krilo - levo in desno - razpeto v svojem prostoru negativnega tlaka. Tako ob poškodbi na eni strani, drugo pljučno krilo ostane razpeto in dihanje ni povsem onemogočeno. Verjetno se že zavedaš, da je že za najbolj osnovni stvari v življenju, to, da življenje nastane in se z dihanjem ohranja, potrebno neverjetno usklajeno delovanje človeškega telesa in njegovih delov.

Sedaj pa te, dragi bralec, vabim, da pomisliš koliko stvari poleg dihanja še počne tvoje telo tekom dneva. Ali pa samo tekom ene ure. Pomisli, kaj vse se skriva za enim majhnim gibom, ki ga opraviš z očmi ali pa za tem, da (vsaj približno) razumeš, to, kar zdajle bereš. Naj ti za konec povem še par zanimivosti, ki mene nagovarjajo pri občudovanju človeškega telesa, njegove zgradbe in delovanja. Ena izmed njih je ta, da ima srce poleg živcev, ki so uravnavani iz centralnega živčnega sistema (možgani in hrbtenjača), tudi povsem svoj živčni sistem, ki skrbi za živčne impulze za krčenje srčne mišice, da le-ta lahko poganja kri po telesu. Še ena zanimivost je to, da je večina možganov, ki so eden najpomembnejših delov telesa za življenje, prekrvavljenih iz več žil, ki imajo dotok krvi po različnih

poteh. Tako lahko ob poškodbi ali zapori ene žile, del možganov, ki jih ta žila 'prehranjuje' še vedno dobi nekaj krvi po drugi poti. Če pomislimo še nekoliko bolj površinsko oz. enostavno... V telesu imamo preko 90 000 km med seboj povezanih žil in 75 km živcev, ki so med seboj odvisni. Prav vsaka žila in vsak živec ima svoje mesto in pot oz. potek med kostmi in mišicami v telesu, svoje prehode skozi odprtine znotraj telesa in svojo značilno pot skozi preostale notranje organe. Prav tako ima vsak svojo pomembno nalogo. Človeško telo ima tudi izjemno sposobnost prilagajanja, zdravljenja in spreminjanja, kar poznamo tako iz spremljanja in opazovanja razvoja otroka, zdravljenja bolezni in rehabilitacije po poškodbah ali okvarah.

Morda se vse to sliši zakomplicirano in nerazumljivo. Tudi ljudje marsičesa o človeškem telesu še ne vemo. Sama pa se ob odkrivanju vsega tega, kar vemo in tega, koliko in česa še ne vemo, vsakič znova in vedno bolj zavedam sledečega: človeško telo je ustvaril velik Umetnik. Umetnik, ki je Vsemogočen in Vseveden. Umetnik, ki je s svojo stvaritvijo človeškega telesa želel pokazati svojo vsemogočnost in hkrati svojo ljubezen, da je vse to ustvaril in ustvarja vsak dan znova. S tem, ko je ta Umetnik na svetu v Božični noči poslal svojega Sina kot človeka, je pokazal in dokazal,

da je človek Božja stvaritev, da se v človeku skriva oz. razkriva Bog. Zavedajmo se tega! Naj nas Dete v jaslih spominja in opominja na to, kako podoben je človek Bogu in se naučimo to občudovati ter se za to zahvaljevati.

Jana Hočevnar

PRIČAKOVANJE

Včasih je dobro čakati. Pričakovanje naredi dogodek bolj zabaven, ko se zgodi. (Ted Chiang)

Pričakovanje napravi zadovoljstvo bolj intenzivno. (Iris Johnson)

To sta dva od mnogih citatov, ko v google napišeš anticipation (slo. pričakovanje). Deloma se z njima strinjam, povsem mogoče je biti bolj zadovoljen z nečim, če to pričakuješ, kot če ne. Po drugi strani pa to ni zagotovilo, da bomo s tistim, kar pričakujemo, res bolj zadovoljni ali da bomo to res bolj v polnosti doživeli. Večkrat se mi zdi, da ves čas nekaj pričakujemo in v tem pozabimo, da se tudi v tem trenutku nekaj dogaja. Morda celo nekaj, kar smo pričakovali. Da smo v nekem ciklu pričakovanj, ker smo nezadovoljni s tem, kar doživljamo trenutno, ker se ne uspemo veseliti tistega, kar smo pričakovali. Že če pogledamo praznovanje praznikov. Imamo advent, kjer imamo običaje, kot je adventni venček in molitev ob njem, postavljanje jaslic,

devetdnevnica in prepevanje raznih pesmi (npr. Kralja, ki prihaja) v pričakovanju Božiča. Ko pa pride Božič, ki je eden največjih praznikov, pa nas kar hitro mine. »Uradno« sicer je še nekaj časa božični čas, okrasitev in pesmi nam to še kažejo, ampak sami zase precej težko dvigajo vzdušje, ki bi moralo ta božični čas preplavljati. Menim, da bi bilo nam lepše, če bi se včasih bolj razveselili tega, kar smo pričakovali in uživali v trenutku (tudi če januarja v trgovinah že prodajajo velikonočne okraske). Tako da vam želim vesele praznike in naj veselje in mir, ki ju prinašajo, trajata več kot en dan ali teden.

Neža Jakob

ZA KOLIKO VER(E) JE PROSTORA V NAŠIH ŠOLAH?

Vprašanje, ob katerem smo se pri enem izmed predmetov na faksu zaustavili dlje časa, je vprašanje, ki se mi je že mnogokrat samo postavilo in na katerega seveda ni jasnega odgovora. Zato želim zapisati le nekaj reči, ki bi vam mogoče osvetlile problematiko in tudi vas spodbudile k razmišljanju o tem. S sošolkami na fakulteti za razredni pouk smo se ravno vrnile s prakse in je vsaka prinesla veliko novih izkušenj in situacij. Zaustavile smo se ob naslednjem primeru:

Učenci so v razredu na javni osnovni šoli pri likovni umetnosti izdelovali adventne venčke. Ko je učiteljica seznanila otroke s tem, kaj bodo izdelovali, so se kmalu oglasili starši enega izmed učencev in povedali, da otrok že ne bo počel nečesa, kar je tako močno povezano s katoliško vero. Čeprav jim je učiteljica želela obrazložiti, da gre za ohranjanje kulturne dediščine in ne za versko gesto, so se starši odločili, da tisti dan njihovega učenca ne bo k pouku.

Ob tem primeru smo se vse malo zgrozile. Že tako nam velik strah pri našem bodočem poklicu predstavlja delo s starši, če pa se take stvari dogajajo pogosto, postane naš strah še bolj upravičen. Zato smo se z našo profesorico dotaknile tega primera in verske problematike v osnovnih šolah.

Bistvo vse problematike je evropska kultura, ki izhaja iz katoliške vere. Če se ozremo že samo na razvoj glasbe, slikanja, literature ... najdemo veliko primerov, ki govorijo ravno o veri. Zato se težko izognemo verski tematiki, ko govorimo o kulturi in celo naši tradiciji. Jasno je, da je na primer otrokom treba razložiti, zakaj so nekateri prazniki dela prosti dnevi, in jih seznaniti z vsebino praznikov, sploh s tistimi, ki so že od nekaj prisotni v naši kulturni dediščini. Zato se večini staršev ne zdi sporno barvanje pirhov v šoli, saj se na tak način ohranja stare običaje. Problem

bi bil, če bi stvar predstavili samo v verski luči. Dobro je, da se otrokom razloži pomen, vendar pa razlaga še vedno ne sme vsebovati močne verske komponente. Zato lahko v šoli z otroki preberemo priliko o izgubljeni ovci, in če jo predstavimo kot splošno zgodbo, v kateri pastirja lahko predstavlja kdorkoli, ni s tem nič narobe. Če pa bi jo razložili na način, da si morajo vsi otroci predstavljati Jezusa za dobrega pastirja, s tem preveč posegamo v osebna prepričanja. Tu se potem lahko vprašamo, ali je v šoli primerno govoriti o sv. Miklavžu, sv. Martinu itd. in koliko o njih lahko povemo, kaj pa bo predstavljalo poseganje v osebna prepričanja.

Drugi problem, ki se pojavi pri tej tematiki, pa je, kako ravnati z drugimi verami in kulturami. Če imamo katoličani za naše največje praznike dela proste dneve, zakaj potem ne morejo tudi pripadniki ostalih ver ostati doma za njihove največje praznike, brez opravičil ... Odgovor se skriva v že prej omenjeni zahodni kulturi, ki temelji na katoliškem izročilu. Vsekakor je kljub vsemu treba pozornost nameniti tudi drugim veram in jih predstaviti učencem, tudi če so v razredu sami katoliki. Pri tem moramo paziti, da ne začnemo iz usmiljenja prioritizirati druge vere in pozabljati na katoliško, ki je osnova naše civilizacije. Hitro se namreč zgodi, da učitelj zaradi strahu, da bi v pouk preveč vpletal

osebna prepričanja, izpostavlja druge vere, pogovoru o katoliški veri in njenemu izročilu pa se izogiba. Zavedati se moramo, da ni pravilno, če se učitelj izogiba predstavitvi naše kulturne dediščine, zato ni sprejemljivo, da se na nekaterih šolah popolnoma ignorira praznike in se obnaša, kot da božiča in velike noči sploh ni. Pri vsem je treba poiskati neko dobro razmerje in se sproti prilagajati razmeram. Tako smo na koncu ugotovili, da je največ, kar lahko damo otrokom, to, da se ravnamo po naših verskih načelih, živimo vero z iskrenostjo in veseljem, se ne izogibamo pogovorom in razlagam o verski tematiki ter pokažemo spoštovanje do drugih veroizpovedi.

To je le nekaj iztočnic, ob katerih se lahko ustavi vsak in razmisli, kako on prenaša vero v okolje. Ne gre le za pedagoške poklice. In kljub temu, da se nam pogostokrat zdi jasno, kako bi ukrepali v neki situaciji, nas vseeno lahko preseneti in je boljše o tem že vnaprej razmisliti.

Ana Marinko

INUITI, SNEŽINKE IN ŠE KAJ

Zima je tu, z njo pa sneg! O snegu slišimo mnogo nenavadnih in zanimivih stvari: inuiti (eskimi) naj bi zanj imeli kar 50 besed, vsaka snežinka je edinstvena, sneg v

resnici sploh ni bel ... Te zanimivosti nosijo zrno resnice, vendar ne povedo vsega. V tem članku se bomo zakopali v raziskovanje snega in poskusili razumeti več.

Posamezne snežinke nastanejo, ko se podhlajene kapljice vode začenjajo nabirati na prašnih delcih v oblaku in se spreminjati v led. Ko postanejo dovolj težke, začnejo padati. Med padcem trkajo z drugimi snežinkami in se združujejo v kosme snega, dokler ne padejo na tla in se nakopičijo v snežno odejo.

Oblika snežinke je močno odvisna od pogojev, pri katerih je nastala, podolgovate iglaste snežinke na primer nastanejo pri $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$, ploščate pri $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, že veliko manjše razlike v pogojih nastajanja pa povsem spremenijo obliko snežinke. Ni si težko predstavljati, da v oblaku pogoji niso konstantni, zato je vsaka snežinka res nekoliko drugačna. Po drugi strani se v laboratoriju s kontroliranimi pogoji da narediti povsem identične snežinke.

Je res tudi, da sneg sploh ni bel? Očitno vidimo, da je bel, res pa je, da ledeni kristali, ki ga sestavljajo niso beli, temveč skoraj prozorni, kot je običajno za led. Kako torej, da celota daje drugačen izgled kot njeni sestavni deli? Za to je kriv način odboja svetlobe od snega. Na ledenih koščkih se svetloba namreč lomi in difuzno odbije v vseh smereh, povsem drugače kot bi se odbila od velikega kosa ledu. Sončna svetloba vsebuje vse barve, zato

deluje svetloba, ki se je odbila od snega bela.

Kako pa je z inuiti? Res je, da imajo neverjetnih petdeset izrazov za sneg, vendar še zdaleč niso rekorderji. Škoti naj bi jih imeli več kot štiristo! Končajmo še z eno zanimivostjo: največja snežinka, ki je bila izmerjena, naj bi merila kar trideset centimetrov. Pa veliko snežnih užitkov v prihajajoči zimi!

Jakob Robnik

PREOBRAZBA

Ne, ne bom se spremenil v hrošča, tudi v kakšno drugo žival ne. Bom pa spremenil kakšen kos lesa v žival ali kaj drugega in to je posledica moje preobrazbe iz elektrotehnika v rezbarja. Čeprav ostajam zvest prvotnemu poklicu, ga včasih tudi malo varam. Samo tako bolj za užitek. Tako se že kar nekaj let izobražujem v »rezbarski šoli Trzin«, kjer mojstri rezbarji solijo pamet takim nadobudnežem, kot sem jaz. Že nekaj let pa tudi na oratoriju organiziram rezbarsko delavnico, kjer poučujem otroke o skrivnostih obdelave lesa.

Matej me je spodbudil, da sva oratorijsko delavnico nadaljevala tudi skozi šolsko leto. Pridružili sta se nama tudi dve študentki. Po pogovoru z gospodom župnikom je stvar dobila končno obliko. Tako se sedaj dobivamo v dvorani ob sredah

od pol osmih. Če se vsi zberemo, nas je zdaj devet, kljub temu pa je še zmeraj prostora za vse, ki jih zanima delanje skobljancev. Orodja se še nekaj najde, tudi kakšna deska, in če pridete, si boste morda naslednje leto izdelali jaslice kar sami. Vesel Božič!

Tomaz Jakob

FILMSKI VEČER

Konec počitnic, šolsko leto se je začelo, vsi imamo polno obveznosti, nihče pa nima prav veliko časa ... Enkratna priložnost za animatorski filmski večer, ki je bil organiziran sredi novembra. V preteklosti za izbiro filma nikoli ni manjkalo pritožb: ali je bil film preveč dolgočasen, preveč predvidljiv,

preveč čustven ali pa smo ga gledali že vsaj štirikrat prej. Zato smo se odločili za ravno pravšnji film, ki ima malce bolj aktualno temo: Bridge of Spies ali Most vohunov. Zgodba sledi odvetniku, ki brani ruskega vohuna v času hladne vojne. Naš družabni dogodek se je začel ob osmih zvečer ... popravek, ob pol devetih, saj filmski večer brez zamud in tehničnih težav pač ni filmski večer;) Ko je večino hrane zmanjkalo in ko smo našli projektor, se je film končno lahko začel. Po dolgem premisleku vam lahko zagotovim, da je film vreden ogleda. Ob tem pa poudarjam, da se več kot pol filma ne spomnim več ... ampak igra Tom Hanks, tako da je ziher dober :)

Leon Rozman

ANIMATORSKI VIKEND NA PREŽGANJU

Dne 8. 10. 2021 smo se Kodeljevski animatorji odpravili na animatorski vikend na Prežganje. Ker nam razmere zadnji dve leti niso dopuščale druženja, smo ta vikend vsi nestrпно pričakovali in se ga tudi udeležili v velikem številu. Na vikendu smo si želeli preživeti čim več časa drug z drugim in s tem nadoknaditi vse zamujene trenutke. V tem duhu je sobotna velika igra temeljila na pogovoru v skupini oziroma v dvoje. Razgled na okoliške hribe je bil prekrasen, urice po kosilu pa smo radi izkoristili za igranje "animatorske košarke". Ob zaključku dneva smo vsi animatorji skupaj spremljali čudovit sončni zahod.

Andrej Hočevar

DUHOVNA OBNOVA

*Glej, devica bo spočela in rodila sina
in imenovali ga bodo Emanuel,
kar v prevodu pomeni Bog z nami.
(Lk 2, 6)*

Kolikokrat se mi zdi vera v mojem življenju cokla? Ali sem res prepričan, da je Oče en sam in da smo prej kot hčere in sinovi zemeljskih mam in očetov vsi Božji otroci, torej bratje in sestre med seboj? Ali znam predlagati tisto, kar

je dobro, z odločnostjo in hkrati zelo potrpežljivo čakati, da je ob negotovosti, šibkosti in napakah to sprejeto s prepričanostjo? Ali sem vedno in povsod čutil obveznost, da premagujem slabo z dobrim? Ali sem pazil, da ne bi zmanjšal ali ogrožal kakovosti življenja drugih ljudi s svojo miselnostjo, govorjenjem ali obnašanjem?

Mladi iz cele dekanije smo se tudi letos zbrali pred Božičem, da se skupaj pripravimo na Jezusov prihod v naše srce. Z molitvijo, pesmijo in s skupnim slavljenjem smo čakali nanj.

Špela Jakob

BIRMANSKI VIKEND

Tudi letošnji birmanci smo kljub koronskim razmeram imeli birmanski vikend. Vse se je začelo v petek 26. 11. popoldne v župnijski dvorani. Najprej smo se seveda vsi nabrali in med čakanjem odigrali kakšnega lauferja ☺. Potem se je začel program. Za začetek smo skupaj malo zapeli, potem pa smo bili vsi povabljeni k sodelovanju pri Miklavževi igrici, zato smo nekaj časa namenili tudi barvanju scene, vajam za igralce, pripravi ostalih pripomočkov ... Sledila je okusna večerja (zelenjavna juha in palačinke). Po večerji so animatorji določili pomivalce posode, oziroma so se javili kar sami, ostali pa smo

seveda igrali lauferja ☺. Ko je bilo vse pospravljeno, smo se vsi namestili na kavče, zapeli, potem pa je bil čas za »veliko igro«, ki so nam jo pripravili animatorji. Tema je bilo Sveto pismo in mesta, ki so omenjena v njem. Pri tej igri je bilo pomembno hitro iskanje po zemljevidu, Svetem pismu in hitro branje. Ko smo vsi končali z iskanjem, je bil že pozen večer, zato smo skupaj zmolili, zapeli in se odpravili proti domu.

Naslednji dan, torej v soboto, smo se dobili sredi dopoldneva, potem pa smo kar hitro začeli s programom. Animatorji so nam pripravili predstavitev Svetega pisma, nato pa smo se še sami preizkusili, koliko vemo o Svetem pismu. Sledil je odmor in seveda ... laufer ☺. Kmalu je bil čas za kosilo, zato smo se, kot se spodobi, »preselili« v pravo gostilno. Bilo je zelo svečano. Animatorji so zavrtili glasbo, na tablo napisali meni, na vsaki mizi je bila svečka ... ☺ Po kosilu, pospravljanju in odmoru smo šli vsi skupaj na sprehod, pa čeprav je deževalo. Ko smo se vrnili nazaj v dvorano, je bil čas, da vsak izmed nas izdela svojo birmansko svečo. Sledil je kratek turnir v namiznem nogometu, medtem ko smo čakali, da drugi končajo z izdelavo sveč. Nato smo se preizkusili v znanju o sveti maši (kako si sledijo deli). Za razlago je prišel tudi naš župnik Grega in nam vse natančno opisal in razložil. Ura je bila takrat malo čez

šest, birmanci pa smo napisali uvod v oče naš in mir, ostali so napisali prošnje, dva sta se javila, da bi v nedeljo brala prvo in drugo berilo, nekaj se nas je odločilo, da bi igrali kitare pri večerni maši.

V nedeljo smo birmanci sodelovali pri sveti maši (petje, ministriranje, branje 1., 2. berila, prošenj ...).

V prihodnje si želim še več takšnih vikendov, da bi lahko kam šli (za prespat), vendar tega letos zaradi razmer nismo mogli izvesti.

Birmanski vikend mi je bil zelo všeč, saj smo se med seboj bolje spoznali, tako z ostalimi birmanci kot z animatorji, imeli smo tudi veliko prostega časa, bolje smo spoznali animatorsko delo in se zabavali.

Eva Primc

MLADINSKA MOLITEV Z BANDOM

Na god papeža Janeza Pavla II., v petek, 22. oktobra 2021, se dogajanje po večerni maši še ni zaključilo, saj je od 20.00 dalje potekala mladinska molitev. Tokrat je bila malo drugačna kot po navadi; odvijala se je v cerkvi, saj je skupina odgovorna za glasbo potrebovala ozvočenje. Tudi zasedba sama je bila malo drugačna kot po navadi - bolj obširna. Pet kodeljevskih mladincev se je že jeseni začelo zbirati vsak teden na

ZMAJ ŽGEČKAJ

vajah v dvorani pod cerkvijo (kar je samo po sebi že poseben dogodek :P), da bi zares izpilili pete pesmi in se naučili tudi kakšnih novih = na Kodeljevem “nezlajnanih” :D

Tako je za glasbeni program na mladinski molitvi, ki je zaznamovala tudi prvi dekanijski dogodek po dolgem času, poskrbel kodeljevski oratorijski bend (kao :D).

Zbralo se je lepo število mladih, ki so se po molitvi zadržali še v dvorani pod cerkvijo, kot po navadi z lepo količino prigrizkov (hvala župnik! :) in čaja (hvala pripravljalcu! :), nekateri zgolj ob pogovoru, drugi pa ob “fuzbalčkih” ali pa s ping pong loparjem v rokah. Bilo je prav prijetno.

... Skupina, ki jo sestavljajo vokal, kitara + vokal, klavir + vokal, bas in kahon, pa že pridno vadi za svoje sodelovanje na župnijskem dogodku, ki se pripravlja za pozno zimo prihajajočega leta ... Bodite v pričakovanju!

Lara Rozman

V času, ko so še živeli zmaji, je med gorami, čisto na koncu doline, ležalo lepo, majhno kraljestvo. V kraljestvu je bilo samo eno mesto z gradom, kot se spodobi in obzidjem in jarkom okoli. Za mestom so se razprostirala polja z vasmi ob robovih in gozdovi, pa travniki in tudi lepo jezero se je bleščalo v zatrepu doline. In zakaj je bilo to kraljestvo tako posebno? Stražila sta ga dva prav nenavadna zmaja. Zmaj z imenom Žgečkaj in njegova žena, ki so ji rekli gospa Tolovaj. Zmaja sta varovala malo kraljestvo pred roparji in tujimi vojskami, v zameno pa so jima ljudje nosili pridelke, včasih tudi kakšno kozo ali ovco. In čeprav sta bila to čisto prava zmaja, vrste srebrni rdečelus, taka, ki bruhata ogenj, so čisto lepo in mirno živeli drug ob drugem in drug z drugim.

Ob večerih pa, ko je bilo sonce že v svoji rdeči pižami, se je zmaj Žgečkaj celo odpravil v mesto in malo prežgečkal otroke, da s o vreščali, cvilili, se smejali in tudi bežali pred njim. Tako so šli otroci vedno dobre volje spat in se niso nikogar bali, saj sta jih varovala kar dva zmaja. Pravzaprav so vsak večer komaj čakali na obisk zmaja Žgečkaja. Najbolj pa jim je bilo všeč, da je zmaj vsak večer, ko se je vrnil na svojo pečino, skupaj s svojo ženo, gospo Tolovaj, zapel lepo

uspavanko, ki je v sen zazibala stare in mlade.

Tako je bilo že dolgo in prav nihče v kraljestvu ni pomnil, da bi bilo kdaj drugače.

Naša zgodba se začne nekega čisto navadnega dne, ko je gospa Tolovaj prav nepričakovano izlegla pet zmajskih jajc. Zmaja sta bila navdušena, saj sta jih že leta težko pričakovala. In gospa Tolovaj ni zdaj nikoli zapustila gnezda. Pridno je grela jajca, jih obračala in skrbela zanje tako, kakor pač mame zmajevke znajo. Ko je kakšen otrok prišel mimo, si je jajca seveda lahko ogledal. Takrat si lahko slišal: »A so to sploh jajca?« ali pa: »Saj so samo kamni!« spet drugič pa: »Ufff ... čisto so siva!«. Zmajevka se je vsem pripombam samo dobrodušno smejala in zadovoljno puhnila toplo sapo v jajca: »Ho, ho ... to so čisto prava, trdna, siva zmajska jajca. In prav kmalu bova imela pet ljubkih zmajčkov!«

V mestu, kot v vsakem drugem, je živel tudi čarovnik. Ljudje ga niso imeli preveč radi, saj je vedno mislil le nase in se na druge sploh ni oziral. V svoji kočuri je imel vse polno čarovniških pripomočkov, čarobnih živali in čarobnih metel in ... vse polno drugih nenavadnih stvari. Seveda je imel tudi veliko knjižno polico polno čarovniških bukvic. V eni teh knjig je mali, nadležni čarovnik našel recept za povečanje. Zelo se ga je razveselil, saj si je že od mladosti želel biti

res velik. Za čarobni napoj je poleg žabjega mresta, trepalnic sedmih stonog, kačjega repa, blata stoletne luže in črev gorskega močerada potreboval tudi rumenjaka zmajevga jajca. Mali čarovnik se tako ni mogel upreti skušnjavi in se je kljub svoji strahopetnosti odločil, da ukrade eno jajce. Saj zmaja sta bila tako dobrodušna, da se jih čisto zares ni nihče bal.

Tako se je splazil h gnezdju in ukradel jajce. Gospa Tolovaj dolgo ni nič posumila, saj je bila navajena obiskovalcev. Tako je bil mali čarovnik skoraj na dnu pečine, ko se je zmajevka pognala za njim, bruhajoč čisto pravi ogenj. Mali čarovnik se je tako prestrašil, da se je skoraj podelal v hlače. Spotaknil se je od strahu in padel po kamenju. Pri tem je spustil jajce, ki se je skupaj s kamenjem in skalami usulo po mostu v mesto. Tolovajka je čarovnika skoraj ujela, rešila so ga le dvizna vrata, ki jih je čuvaj hitro zaprl, saj ni vedel za kaj gre.

Mali čarovnik je bil vsaj enkrat v življenju vesel, da je majhen. Če ne bi sam čisto neopazno izginil, bi ga izgnali iz mesta, če se mu ne bi zgodilo še kaj hujšega. Tako ali tako pa nihče ne more čarati tam, kjer ga vsi sovražijo. V malem kraljestvu ni nihče več slišal za tega lopova. Meščani so se takoj lotili iskanja izgubljenega jajca. Obrnili so vse sive in bele in rjave kamne, ko so jih našli, toda noben ni bil pravi.

Takrat se je v deželi vse spremenilo. Zmaja nista več zaupala ljudem in sta plenila po deželi. Kmalu sta požrla vse ovce, koze, krave, bike in vole. Pa tudi mule in mezge in osle. Ni minilo dolgo, ko po gozdovih in poljih ni bilo več niti divjadi. Nekega dne je zmaj Žgečkaj s svoje pečine zavpil:

»Hočem mlado dekle, ki bo slastno kosilo zame in za mojo ženo. Če je jutri ne dobim, bom požrl in požgal vse, kar mi pride na pot! Hočem jo jutri opoldne! Za kosilooooo!« in je odletel.

Takrat se je kralj odločil, da je treba nekaj ukreniti. Uvidel je, da se zmajska jeza še dolgo ne bo ohladila. Pozval je vse viteze dežele, ki jih sploh ni bilo malo, naj napodijo ali ubijejo zmaja Žgečkaja in gospo Tolovaj. Res so se naslednje jutro zbrali vsi pogumni vitezi te dežele, prišli so celo tisti, ki jih je bilo v resnici malce strah, dva med njimi sta se celo tresla od strahu, a vseeno nista manjkala. Drug za drugim so poskušali premagati zmaja, pa sta jih zmaja z ognjem, repom in močnimi kremplji tako zdelala, da preživelim niti na misel ni prišlo, da bi se še kdaj v življenju borili s kakšnim še tako majhnim in suhčenim zmajčkom.

Zmaj pa je še vedno tulil: »Lačen sem. Hočem deklico za kosilo. Taaakooj!«. Tedaj se je oglasil majhen deček, čisto majhen. Ni imel še pravega meča in ščita, ampak samo lesen ščit in meč iz

lepo obdelane palice. Ime mu je bilo Miha. Miha je imel zmaja rad, saj sta se velikokrat skupaj igrala in zmaj se je ob večernem žgečkanju še posebno dolgo zadržal v njihovi hiši. Miha je vsak večer sladko zaspal ob zmajski uspavanki. Kralju se je fantič zdel sicer močno premlad in še bolj premajhen. Njegova ščit in meč sta bila videti res smešna proti ogromnima zmajema. Toda kralj je bil obupan, saj je vedel, da bo prva v vrsti deklic ravno njegova še čisto majcena princeska, saj kot kralj ni mogel zahtevati od svojih podložnikov take žrtve.

Miha se je lotil stvari drugače. Ker je vsak večer dolgo in dobro poslušal zmajsko uspavanko, pa tudi pogovarjal se je z zmajem Žgečkajem prav veliko, je poskusil razmisliti kaj zmaje lahko umiri. Kmalu se mu je zazdelo, da je našel odgovor. Samo upal je lahko, da zmajska uspavanka ne laže in da zmajska solza res vsakega zmaja uspava. Zmaja pa nista zmogla jokati, ker sta bila še vedno veliko preveč jezna na ljudi. Tako je Miha zlezal na pečino in se pri tem skrival in hodil čisto tiho, da ga zmaja nista opazila. Ko je bil že čisto ob gnezdu, je začel peti zmajsko uspavanko. Najprej potihem in s tresočim se glasom, potem pa vedno glasneje in odločneje. Zmaja sta se obrnila in grozno zarjovela. Miha je vedel, da gre na vse ali nič. Če mu ne bo uspelo, ga bosta zmaja požrla. Zato je pel še glasneje,

lepše in bolj žalostno. Žal mu je bilo, da ne zna še kakšne druge, še bolj žalostne zmajske pesmi. Prva je do njega priletela gospa Tolovaj.

»Ne boš, ne! Pusti moje zmajčke pri miru!« je zavpila zmajevka in zamahnila z njim po Mihu. Miha se je zaščitil s svojim lesenim ščitom in bil ves srečen, da mu je oče dal za njegovo izdelavo res debelo in težko desko. Tako je zmajevka ščit le preklala na dvoje. Pel je še glasneje, a že je bil pri njem zmaj Žgečkaj in zamahnil po njem s svojo krempljasto taco. Miha je imel le še lesen meč in s tem se je lahko le slabo branil pred velikimi kremplji. Ti so meč v enem zamahu sesekali na pet delov. Zdaj je Miha zaprl oči in pel na vse grlo. Mislil je, da bo vsak trenutek po njem. Pa se ni zgodilo nič in Miha je pel in pel še vse popoldne. Ko se je sonce spet obleklo v svojo rdečo pižamo, je odprl oči. Oba zmaja sta ležala pri njegovih nogah in tako jokala, da še danes s tega mesta teče slan potok in meščani iz njega pridelujejo sol.

Miha je oba zmaja zvezal z veliko močno verigo, ki so mu jo pripeljali meščani z velikim vozom. Zahtevali so, da Miha zmaja ubije, toda on se je temu uprl. »Zmaja sta le žalostna, rada sta imela svoje jajce,« je rekel. Ampak v deželi tudi nista mogla ostati. Tako ju je Miha, privezana na veliki verigi in z njunimi štirimi jajci v košari, odpeljal do morja. Vmes je pel in pel in zmaja sta mirno capljala za

njim. Tam je najel velikansko ladjo, ki jih je odpeljala v Afriko. Tam so Zmajske gore, kjer še dandanes živijo zmaji in Miha je vedel, da se bosta zmaja tam dobro počutila tako daleč stran od ljudi in v družbi drugih zmajev. Pot je bila dolga, vmes so se izlegli vsi štirje mali zmajčki. Minilo je leto in dan preden jih je Miha izpustil v Zmajskih gorah, kjer bosta lahko lepo vzgajala svoje zmajčke, in se vrnil domov.

V mali deželi so mu priredili velik sprejem z ognjemetom in kralj mu je obljubil malo princeso za ženo. Če si bosta le všeč, ko odrasteta. Miha pa si je bolj kot vse želel postati res pravi vitez z velikim mečem in ščitom ter težkim železnim oklepom. Življenje se je tako vrnilo v stare tire, le žgečkanja pred spanjem in uspavanke zvečer ni bilo več. Mene pa zanima samo še nekaj. Kje je pristalo peto jajce? V zelo starih knjigah sem prebrala, da malega zmaja lahko vzgoji le pravi vitez. Če ga je jajce našlo in ga je vitez dobro ogrel, potem bo kmalu v deželi spet majhen zmajček Žgečkajček. Veš morda ti, h kateri hiši se je zakotalilo izgubljeno peto sivo jajce?

Mateja Jakob

ISKALNICA

V vsaki povedi poišči eno od naštetih besed, povezanih z božičem. Skriva se lahko znotraj ene daljše besede, lahko pa tudi v dveh ali treh besedah.

Primer:

PETJE: »V avtu je treba biti pripet,«
je rekla mama.

Besede: ANGEL, REPATICA, MODRI,
ROJSTVO, JASLI, HLEV, MESIJA,
KADILLO

»Psst, poslušaj! A slišiš lepo petje
kolednikov?«

V kadi losjon še dodatno zmešča
kožo.

»Tak kraj s tvojimi merami ne bo
dobro izgledal,« ji je zaupala šivilja.

Za naj nogometaša leta so
ponovno razglasili Mesija in ne
Lewandowskega.

Nina ima v svoji šatulji ogromno
špang, elastik in rutkic.

Uvedli so nov ukrep, a ti capini se ga
sploh ne držijo.

»Če bo preplah, le v zaklonišče,« so
nam svetovali.

Ko grem od risarskega krožka, sem
vedno vesela.

Meta in Rok Kastelic

Za **SVETI KRST** Vašega otroka se dogovorite z domačim župnikom. Na srečanje prinesete izpisek iz rojstne matične knjige in družinsko knjižico, ki ste jo prejeli ob cerkveni poroki in izjavo o botrstvu. Na srečanju se bomo poglobili v pomen in potek zakramenta svetega krsta, zato so na srečanje vabljeni tudi botri.

BOTER pri krstu ali birmi je lahko odrasel in zgleđen katoličan. To pomeni, da je prejel zakramente (krst, spoved, obhajilo, birmo, cerkveno poroko), redno hodi k nedeljski sveti maši in ne živi v izven-zakonski skupnosti.

Za **ZAKRAMENT SVETE POROKE** se oglasite v domači župniji vsaj dva meseca pred poroko, da uredimo predporočni zapisnik. Zanj potrebujete krstno-samski list, ki ga dobite v župniji Vašega krsta in ne sme biti starejši od šestih mesecev. Pred poroko morate opraviti tečaj priprave na zakon (tečaj za zaročence). Na drugem srečanju se pripravimo na potek obreda poroke. Pred poroko je zelo priporočljivo, da oba zaročenca opravita tudi zakrament svete spovedi.

Za **POGREB** Vašega dragega pokojnika se najprej dogovorite na Žalah, potem pa se oglasite v župniji, v kateri je pokojnik živel. S seboj prinesete dokumente o pokojniku, Z župnikom se boste pogovorili o poteku krščanskega pogreba. Ob pogrebu se priporoča, da se za pokojnika darujejo pogrebna sveta maša, sveta maša 7. dan po pogrebu in sveta maša 30. dan po pogrebu. Prav tako se priporoča, da se za pokojnika daruje sveta maša vsaj enkrat letno (na obletnico smrti). Namesto cvetja in sveč na grob lahko darujemo za svete maše, za potrebe cerkve ali druge dobrodelne namene.

OBHAJILO ZA BOLNIKE se deli na prve petke v mesecu. Če želite opraviti sveto spoved, prejeti sveto obhajilo ali zakrament **BOLNIŠKEGA MAZILJENJA** na domu pokličite župnika. Prav tako pa se lahko z župnikom dogovorite za reden mesečni obisk na domu.

izdala: **ŽUPNIJA LJUBLJANA - KODELJEVO**

Ob Ljubljani 34, 1000 Ljubljana

odgovarja: Grega Valič, SDB

telefon: 041 261-870

e-pošta: zupnija.kodeljevo@gmail.com

spletna stran: kodeljevo.donbosko.si

oblikoval: Primož Antloga

ŽUPNIJSKA PISARNA

Uradne ure so v torek, sredo in četrtek od 14.00 do 15.00 ure in vsak dan po sveti maši. Po dogovoru se lahko oglasite tudi izven uradnih ur.

SVETE MAŠE

med tednom: 7.30 in 19.00

(ob ponedeljkih je samo večerna sveta maša)

ob nedeljah: 8.30, 10.00 in 19.00